133 D

4 JULI 1940 31e JAARGANG No. 13

ORGAAN VAN HET

DE GIDS

CHRISTELIJK NATIONAAL VAKVERBOND IN NEDERLAND

VERSCHIJNT DONDERDAGS OM DE 14 DAGEN

ADRES VOOR REDACTIE EN ADMINISTRATIE: STADHOUDERSLAAN 43-45 UTRECHT TELEFOON 12443 GIRO 17982
VERANTWOORDELIJK REDACTEUR: F. P. FUYKSCHOT ABONNEMENTSPRIJS: F 2.— PER J. VOOR LEDEN: F 1.50 PER J.

BEGINSELEN

Over beginselen te spreken en te schrijven is in ons land niet ongewoon. Wij allen staan met dit woord op vertrouwelijken voet. We gebruiken het zoo vaak als het past, en misschien ook wel als het niet past. Het is een woord, dat als een lang gebruikt muntstuk, beduimeld is geworden. De waarde er van wordt soms bij het uitspreken nauwelijks meer gevoeld.

Dit is zeer te betreuren, omdat beginselen van alles beheerschende waarde zijn in het leven. Er is in de wereld nimmer iets tot stand gebracht zonder beginselen. Elke groote beweging, iedere groote verandering van welken aard ook, is tot stand gekomen door beginselen. Volksbewegingen zijn opgekomen, gedreven door beginselen. Wereldrijken zijn omhooggekomen en weer te niet gegaan, door beginselen, die daarin werkten. Het christendom veranderde door zijn beginselen 't aanschijn van de toenmalige wereld. Door de verflauwing en verzwakking van zijn beginselen en het tegelijkertijd opkomen van anti-christelijke beginselen, werd zijn kracht verzwakt en zijn invloed teruggedrongen.

Zonder beginselen, hetzij ontleend aan het christelijk geloof, hetzij vijandig daartegenover staande, is in de wereld van vroeger en nu nimmer iets tot stand gekomen.

Maar wat zijn dan toch beginselen, die zulk een overwinnende kracht bezitten?

Een hoogleeraar heeft eens gezegd: Een gedachte, een idee, een beginsel, eenmaal uitgesproken, is als een soldaat, die uitgezonden wordt om de wereld te veroveren. Die soldaat keert nimmer terug. Hij is in zijn vaart niet meer te stuiten.

Een beginsel, dat eenmaal is uitgedragen, kan ook niet meer worden teruggeroepen. Het doet zijn werking, ten goede of ten kwade. Hoever die werking gaan zal, hangt af van de kracht, die er achter dat beginsel schuilt.

Beginsel wijst terug naar het woord: begin. Een beginsel is nog slechts een begin. De werkende kracht daarvan blijkt eerst later. Maar juist de saamballende kracht van dat begin is van de allergrootste beteekenis.

De explosieve kracht van een projectiel, zijn draagwijdte, zijn straalbreedte, zit allereerst in de kracht, waarmede het projectiel uit de munitiekamer wordt geworpen.

Zoo is ook de kracht van een beginsel gelegen in de munitiekamer, dat is in het hart van den mensch. Hiervan doordrongen te zijn is een eisch voor alle tijden, maar zeker ook voor onzen tijd.

Als mannen van de christelijke vakbeweging hebben wij het beginsel uitgedragen, dat Jezus Christus Koning is ook van het sociaal-economisch leven en dat Zijn heerschappij is een heerschappij van recht en liefde. Hierop berust onze maatschappijbeschouwing. Hierop was ook steeds ons streven om een andere gezindheid bij arbeiders en werkgevers te voorschijn te roepen, gebaseerd. Een gezindheid, om elkander in liefde te dragen en gezamenlijk te zoeken naar de rechte en rechtvaardige verhoudingen in het sociaal-economisch leven. De sociale wetgeving, door ons voorgestaan, de sociale opvoeding en scholing van den arbeid, tot uiting komend in allerlei ontwikkelings- en scholingsarbeid op principieele grondslagen, het streven naar samenwerking tusschen de bedrijfsgenooten op vrijwillige basis, het is alles, hoe gebrekkig ook en hoe ook met zonden bevlekt, een uitvloeisel van dat eene begin, van dat beginsel, dat Christus Koning is over heel het leven.

Maar de kracht van dit beginsel zetelt in het hart van den mensch, die Jezus Christus als Koning omhelst. Wie door de genade van den Heiligen Geest van ganscher harte en met alle kracht dit beginsel aanvaardt en er uit leeft, die alleen vermag het ook uit te dragen.

En nu is dit in onze christelijke vakbeweging allengs hier en daar tot uiting gekomen, dat wel veel over beginselen werd gesproken, maar dat soms de kracht er uit verdwenen was. Als het projectiel de munitiekamer heeft verlaten en is ontploft, dan kan men wel de stukken bij elkaar rapen en daarmede elkander bekogelen, maar groote uitwerking heeft dit niet.

Zoo is het ook met beginselen. Zij, die deze beginselen in het hart dragen, kunnen er een kracht mee oefenen, die heel het leven verandert. Maar als het gebruik van beginselen tot een woordenspel gaat worden, dan gaat er geen kracht van uit, dan zijn het doode dingen, die geen nut en geen kracht kunnen doen.

De apostelen deden door de kracht van het geloof groote wonderteekenen. Maar Simon de toovenaar, die het geloof en de kracht des Geestes miste, kon met al zijn tooverkunst niets, maar dan ook niets uitrichten.

Wat is dan de beteekenis van het stichten van een organisatie op den grondslag van beginselen? Als een beginsel niet is iets, dat grijpbaar en tastbaar is, iets dat men kan gebruiken of ook laten liggen, maar iets, dat in het hart gedragen moet worden, dat alleen kracht bezit, wanneer het de levensuiting is van een persoon, dan kan het dus alleen in overdrachtelijken zin grondslag zijn van een vereeniging of organisatie. Dat wil zeggen, een beginsel kan alleen waarlijk door een organisatie worden uitgedragen, wanneer en in zoover de personen, die de organisatie vormen, persoonlijke dragers van dat beginsel zijn. De beteekenis van de organisatie is dan, dat al die georganiseerde personen als dragers van de beginselen, waarop de organisatie rust, in georganiseerd verband, dus gezamenlijk en met gebruikmaking van krachtige hulpmiddelen, die beginselen uitdragen.

Maar dat wil geenszins zeggen, dat dit collectieve getuigen de eenige mogelijkheid is tot het uitdragen van beginselen. Het persoonlijk getuigen blijft altijd geopend. En zelfs is, zooals in de christelijke vakbeweging zoo herhaaldelijk blijkt, ook bij het arbeiden in organisatorisch verband, het persoonlijke getuigenis *het* middel om beginselen uit te dragen.

Men denke slechts aan het huisbezoek. Zeker, dit geschiedt in organisatorisch verband. Het wordt „georganiseerd". Maar de

Gedurende de zomermaanden zal ons blad om de drie weken verschijnen, dus op 4 en 25 Juli, 15 Augustus en 5 September.

groote kracht er van ligt toch in het persoonlijk woord, gedragen door een persoonlijke overtuiging.

Het is niet toevallig, dat wij altijd het huisbezoek als het beste middel tot uitbreiding van het ledental, tot het uitdragen van de christelijk-sociale beginselen hebben beschouwd. Want van een beginsel gaat de grootste kracht uit op het moment, dat het de munitiekamer, dat is het menschelijk hart, dat daaruit leeft, verlaat, om zijn werking te doen.

Laat ons in dezen tijd, nog meer dan vroeger, ons er van bewust zijn, dat de christelijk-sociale beginselen zeer persoonlijk beleefd en beleden moeten worden. Het meeloopen en meeroepen met een organisatie is niet voldoende, is zelfs waardeloos, wanneer niet een persoonlijke overtuiging, we mogen zeggen een persoonlijke *geloofsovertuiging*, daaraan ten grondslag ligt.

Zonder deze persoonlijke overtuiging heeft onze organisatie-arbeid geen waarde en geen kracht.

Maar zonder onze organisatie kan wel de persoonlijke overtuiging wonderen doen. Zij behoudt haar waarde en haar beteekenis onder alle omstandigheden en in alle maatschappijvormen.

De mensch, die zelfs in dezen tijd durft aanvaarden en belijden, dat Christus het wereldbestuur in handen houdt, dat niets buiten Zijn Wil geschiedt, dat Hij alles leidt en stuurt en dat het dus zoo moet gaan als het gaat, die mensch wordt gedreven door het beginsel, dat Christus ook over het maatschappelijk leven Koning is, en hij zal dit beginsel al of niet langs organisatorischen weg, maar in ieder geval door persoonlijk getuigenis, uitdragen in alle verhoudingen van het leven.

Hierin getrouw te zijn is het eenige, dat van ons wordt gevraagd.

Maar dat eenige is niet weinig.

Want daarop zal volgen de welkomstgroet van den Koning in Zijn heerlijkheid. Wèl, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten. Ga in, in de vreugde uws Heeren.

ARBEIDSFRONT OF VAKVEREENIGING

Het woord „front" vindt in dezen tijd bij sommigen meer sympathie dan het woord „vereeniging".

Toch is deze voorliefde niet de oorzaak, althans niet de uitsluitende oorzaak, van de voorkeur, die er bij sommigen voor het vormen van een arbeidsfront bestaat. Hieraan liggen ook beginselen ten grondslag.

Wat verstaat men dan onder een arbeidsfront?

Als men dit woord losmaakt van zijn hedendaagsche beteekenis, dan wil het niet anders zeggen, dan dat allen die arbeiden, werkgevers en arbeiders, zich vereenigen om gezamenlijk als bedrijfsgenooten op te treden en met elkaar samen te werken. Zoo stelt men de zaak echter al te eenvoudig. Men kan een woord niet zoo maar losmaken van de beteekenis, die het in het gebruik heeft gekregen. Men moet het plaatsen in de lijst van zijn tijd. En dan moet onder „arbeidsfront" iets anders en iets meer worden verstaan dan het simpele woord zou doen denken.

Allereerst valt het op, dat de propaganda voor de vorming van een arbeidsfront altijd geschiedt met een chaotische verwarring en een Marxistischen strijd in het bedrijfsleven op den achtergrond. De klassenstrijd, zoo zegt men, heeft in het bedrijfsleven tusschen arbeiders en ondernemers niet alleen scheiding gemaakt, maar heeft deze bedrijfsgenooten van elkander vervreemd en is een bron van geschillen en wrijving geworden. Zelfs gaat men een stap verder en zegt, dat de verhoudingen in het bedrijf totaal zijn scheef getrokken, dat de ondernemer zich niet voldoende aan zijn bedrijf geeft, maar de hem allereerst opgelegde taak heeft verwaarloosd, door aan politiek te gaan doen. Dit zelfde verwijt treft dan ook de bestuurders van de vakorganisaties. In plaats van hun taak als zoodanig te vervullen, zijn zij aan politiek zich te buiten gegaan.

Het nationaal-socialisme beoogt dan ook onder meer dit in het vervolg onmogelijk te maken.

In het driemaandelijksch tijdschrift *Evangelisch-Sozial*, dat te Leipzig verschijnt (4e aflevering, Oct./Dec. 1939)[1]), wordt erkend, dat de gedachte van een bedrijfsgemeenschap reeds vroeger bestond. „Het is immers niet zoo, dat voorheen slechts haat en strijd tusschen den ondernemer en zijn mede-arbeiders bestond. De opgehitste tegenstellingen en de vervreemding zijn veelal eerst door tientallen jaren van arbeid in de bedrijven gebracht door lieden, die van zulk een strijd leefden."

Zonder in te stemmen met het aantasten van het karakter van den tegenstander, als hier gebeurt, kan onzerzijds volmondig worden beaamd, dat de leer van den klassenstrijd, vooral in Duitschland, op de verhoudingen tusschen werkgevers en arbeiders een verwoestende uitwerking heeft gehad. Die leer immers drijft werkgever en arbeider uiteen, doet den laatste den eerste als den grooten vijand kennen, maakt een vertrouwelijke sfeer en een rustige samenwerking schier onmogelijk en is zeker niet in het belang van een gezond bedrijfsleven.

Wij hebben als christelijke vakbeweging in Nederland onze geboorte voor een deel te danken aan den afkeer bij de christen-arbeiders van het klassenstrijdsbeginsel en zijn gevolgen en zijn in den strijd tegen de antichristelijke tendenzen van het Marxisme gegroeid en sterk geworden.

Deze strijd werd uit innerlijke overtuiging en uit geloofsgehoorzaamheid geboren. Tegenover den klassenstrijd plaatste de christelijke vakbeweging de eenheid van het bedrijfsleven, verdedigde zij het collectief arbeidscontract en streefde naar opheffing van de tegenstellingen tusschen patroons en arbeiders. Wie maar iets weet van dezen strijd en wie maar de moeite heeft genomen kennis te nemen van de christelijk-sociale lectuur op dit gebied, die vindt dit schier op elke bladzijde bevestigd.

Dit optreden heeft in ons land rijke vruchten gedragen.

Wie het doet voorkomen, alsof in Nederland, gelijk in Januari 1934 in Duitschland, hoog noodig de gedachte der „bedrijfsgemeenschap" naar voren moet worden gebracht, door middel van het vormen van een arbeidsfront met neven-organen, die heeft van de ontwikkeling der bedrijfsverhoudingen in ons land nog niets verstaan.

Zeker, er zijn nog arbeiders, die hun werkgever als den vijand zien en er zijn nog werkgevers, die met de vakorganisatie niets te maken willen hebben. Maar wie niet ziende blind is, die moet erkennen, dat de strijd is geluwd, dat staking practisch niet meer voorkomt, dat de collectieve arbeidsovereenkomst groeit, dat aan den Marxistischen klassenstrijd zijn giftanden zijn ontnomen, dat alle groepen (behoudens eenige kleine extremistische groepen onder arbeiders en werkgevers) streven naar den opbouw van een bedrijfsgemeenschap op den grondslag van wederzijdsch vertrouwen en in het belang van onderneming en bedrijf.

Deze gezonde groei moet worden bevorderd. Het instellen van een arbeidsfront kan wel de bedrijfsgenooten in een keurslijf dringen, maar kan de sfeer van vertrouwen en den geest van samenwerking in het belang van het bedrijfsleven niet forceeren. Die moet groeien.

Dat ziet men trouwens in Duitschland zeer wel in. In het reeds genoemde Duitsche tijdschrift lezen we in een artikel over „Bedrijfsgemeenschap", nadat er op gewezen is, dat de Duitsche straffe staatsleiding veel voor de eenstemmigheid van willen kan doen:

„Maar de vreugde en gewilligheid, het karakter der medewerking, het hoe van de kameraadschap en van de gemeenschap, dat zijn voorwaarden, die wij moeten scheppen."

Dit is zeer juist. De ware geest van harmonische samenwerking kan de staat niet geven, die moet opbloeien uit de beleving van het christelijk geloof. Meergenoemd tijdschrift plaatst de aangehaalde zinsnede onder het kopje: „De beteekenis van de christelijke ethiek voor de gemeenschap." In het Duitsche arbeidsfront echter is, als we ons niet bedriegen, voor het bespreken en uitdragen van deze christelijke beginselen geen tijd en geen plaats. En ook in een Nederlandsch arbeidsfront zou daarvoor geen gelegenheid zijn. Wij hebben tenminste nooit gehoord, dat zulk een arbeidsfront zich, met al zijn leiders en leden, plaatst onder de tucht van Gods Woord en wet en, eerbiedig luisterend naar dat Woord, wil zoeken naar de beste wegen en middelen, om God den Heere ook in het arbeidsleven te dienen.

De christelijke vakbeweging kan en mag zich niet beroemen op haar arbeid en de bereikte resultaten, maar wel mag zij zeggen, dat de zedelijke beginselen, die zij voorstaat, in den loop der jaren aan invloed hebben gewonnen.

God is niet aan vormen gebonden en wij mogen Hem daaraan niet binden. Maar als wij in den weg van onderzoek en studie en arbeid met de christelijke vakbeweging en

[1]) Dit tijdschrift is de nationaal-socialistische beginselen toegedaan.

onder den loop der gebeurtenissen een bepaalden weg zijn ingeslagen, dan moeten wij op dien weg standvastig voortgaan.

Wat wij mede tegen een arbeidsfront hebben is, dat men zich reeds te voren aan een maatschappijvorm bindt, gelijk vroeger de sociaal-democraten dit deden.

Wij doen daaraan niet mee!

Afgezien van de bezwaren, die wij, ook om des beginsels wille, tegen het leidersprincipe hebben, dat aan één persoon groote volmachten geeft, zonder dat daarop een correctie mogelijk is en dat, toegepast in het bedrijfsleven, de arbeiders tot onmondigheid brengt, hebben wij tegen een arbeidsfront deze bezwaren:

a. dat het zijn doelmatigheid alleen kan baseeren op een scheef getrokken beeld van de Nederlandsche verhoudingen tusschen werkgevers en arbeiders;

b. dat de mogelijkheid tot getuigen van hetgeen God in de arbeidsverhoudingen van ons vraagt wordt weggenomen;

c. dat men zich te voren aan een maatschappijvorm bindt, die niet geleidelijk tot ontwikkeling is gekomen, maar die men met machtsmiddelen te voorschijn roept.

Wij blijven dan ook krachtig pleiten voor de handhaving van de Nederlandsche instellingen in het leven van den arbeid.

Zeker, er zijn misstanden, die bestreden moeten worden. Niemand, die het ontkent.

Maar zouden die er niet zijn, als er in ons land een arbeidsfront was?

Zijn die misstanden er in Duitschland niet?

We halen maar weer uit genoemd Duitsch tijdschrift aan:

„Het thema[2]) houdt ons bezig, omdat het een gemeenschapsvraagstuk is en omdat het hier ten eenenmale, zooals in elke andere gemeenschap, niet alles louter volmaaktheid is. Men zal zeggen, dat ligt daaraan, dat wij allen geen engelen zijn en bovendien is de tijd van de arbeidspolitieke opvoeding nog zeer kort. Dat is natuurlijk juist, en het is aan te nemen, dat de volgende generatie vele moeilijkheden gemakkelijker zal overwinnen dan wij. Intusschen, hoe hooge waarde wij ook altijd aan de opvoeding toekennen: de verwijzing naar den ouden Adam schijnt ons juister te zijn dan het nergens bestreden feit, dat wij geen engelen zijn."

Wij zouden het iets anders zeggen. Maar deze aanhaling komt toch hierop neer, dat vanwege de zonde, fouten en misstanden in elke maatschappij en bij elken maatschappijvorm voorkomen.

Dwaas zou zijn, wie daarom en daarom alleen de maatschappelijke verhoudingen ging omverwerpen, om op de puinhoopen iets nieuws te bouwen.

Wij erkennen de onvolkomenheden, sterker nog, wij betreuren het, dat zooveel zonde en ongerechtigheid in de maatschappij heerschen. Daartegen ging steeds en gaat nog de strijd van de christelijke vakbeweging. Maar daarom juist wil zij in vrijheid blijven getuigen van Christus' Koningschap ook over het sociale leven en naar de wegen zoeken tot hervorming der maatschappij.

Geen maatschappij is goed, geen bedrijfsleven is gezond, dan waarin Christus als de Koning wordt gekend en geëerd. Dit zoowel werkgevers als arbeiders voor te houden is de taak van ieder christen. En daarvoor hebben wij onze vrije christelijke vakbeweging van werkgevers en arbeiders noodig.

[2]) Namelijk van de christelijke ethiek en de gemeenschap.

Versterkt.

Evenals na fellen storm zich
Het ruw neergeslagen graan
Moeizaam opricht, is ook Nêerland
Na den slag weer opgestaan.
Veel is door dit korte noodweer
Aangegrepen; menigeen
Staart thans langs de puinen van zijn
Levensidealen heen.
Echter, schoon d' omstandigheden
Wiss'len mochten, ongedacht,
Heeft dit toch géén keer in onze
Levensvisie aangebracht.
Veeleer spreekt ons na die bange
Ure vol benauwenis
Thans nòg méér de rijke troost en
Kracht van Gods getuigenis.
Waar wellicht de zorg dus toeneemt,
Oók op 't sociaal terrein,
Moet, met grooter ernst, nog ieder
Trouw aan het beginsel zijn.
Brekende met alle halfheid,
Bouwe elk weer rustig voort,
Moed en kracht en wijsheid puttend
Uit de rijke bron: Gods Woord.
En zoo kan, door Gods genade,
Hóé de wereldstorm mocht slaan,
Tòch, neen júist de christen rustig
Weer versterkt aan d' arbeid gaan.

(Nadruk verboden.) JAN WILNA.

CENTRAAL OVERLEG OP SOCIAAL GEBIED

Samenwerking tusschen centralen van werkgevers, arbeiders, middenstand en landbouw.

Zooals bekend, werd reeds gedurende een aantal jaren geregeld overleg gepleegd tusschen de centrale organisaties van werkgevers en arbeiders over actueele vraagstukken op sociaal gebied. Onmiddellijk na het staken van de vijandelijkheden stelde dit overleg zich volledig ter beschikking van de Nederlandsche autoriteiten, terwijl voorts ook de middenstandscentralen werden uitgenoodigd in den vervolge aan dit overleg deel te nemen, welke uitnoodiging gaarne werd aanvaard. Ook de Nederlandsche Vakcentrale is sedertdien tot dit overleg toegetreden.

Toen van de zijde van de bezettende overheid via het Departement van Sociale Zaken contact werd gezocht met de sociale organisaties in den lande, vond de desbetreffende Duitsche autoriteit in bedoeld overleg het *Nederlandsch contactpunt* om vraagstukken van sociaal belang in onderling overleg nader onder oogen te zien. Sedertdien werden ook de landbouw-centralen uitgenoodigd aan het overleg te willen deelnemen, welke uitnoodiging inmiddels is aanvaard.

Uit het voorgaande moge blijken, dat de reeds bestaande samenwerking tusschen centrale organisaties op sociaal gebied eenerzijds werd *verstevigd* en anderzijds *uitgebreid*, zulks met de bedoeling naar Nederlandschen trant een centraal contact te vormen, niet slechts voor onderling overleg, doch ook ten aanzien van de Nederlandsche en Duitsche overheidsinstanties. Gebleken is, dat de verkregen samenwerking zoowel door de Nederlandsche als door de Duitsche overheid met waardeering is begroet.

Het contact-adres voor de in het overleg samenwerkende centralen bleef, evenals tot dusver, berusten bij mr. B. C. Slotemaker, algemeen secretaris van het Verbond van Nederlandsche Werkgevers.

De aan bedoeld overleg deelnemende centrale organisaties zijn de volgende:

Werkgeverscentralen:

Verbond van Nederlandsche Werkgevers.
Centraal Overleg in Arbeidszaken voor Werkgeversbonden.
Algemeene Kath. Werkgeversvereeniging.
R.K. Verbond van Werkgeversvakvereenigingen.
Verbond van Prot.-Chr. Werkgevers in Nederland.

Arbeiderscentralen:

Nederlandsch Verbond van Vakvereenigingen.
R.K. Werkliedenverbond in Nederland.
Christelijk Nationaal Vakverbond in Nederland.
Nederlandsche Vakcentrale.

Middenstandscentralen:

Koninklijke Nederlandsche Middenstandsbond.
Nederlandsche R.K. Middenstandsbond.
Christelijke Middenstandsbond in Nederland.

Landbouwcentralen:

Koninklijk Nederl. Landbouw-Comité.
Kath. Nederl. Boeren- en Tuindersbond.
Christelijke Boeren- en Tuindersbond in Nederland.

ONZE KWARTAALSTAAT

In dit nummer vinden onze lezers opgenomen den staat van het ledental van ons Verbond op 1 April jl.

Er blijkt uit, dat het eerste kwartaal van dit jaar een winst opleverde van 1398 leden. Van 120.344 leden op 1 Januari jl., kwamen wij op 121.742 leden per 1 April.

Slechts één organisatie had een kleinen teruggang, een drietal andere bleef stationnair. De overige organisaties konden alle

ledenwinst boeken. Daarover verheugen wij ons ten zeerste. Het bewijst den gezonden en krachtigen groei van onze beweging.

Sinds den datum waarop de kwartaalstaat betrekking heeft, hebben zich in ons land groote gebeurtenissen voltrokken. De oorlog kwam en daarmede gingen gepaard sociale en economische moeilijkheden.

Een volgende kwartaalstaat zal wel leeren in hoeverre dit ook invloed heeft gehad op de ontwikkeling van ons Verbond. Wij hebben echter goede hoop, dat die gevolgen mee zullen vallen.

Uit de berichten die ons bereiken, blijkt groote liefde voor onze beweging en het vaste geloof, dat die ook voor de naaste toekomst een belangrijke taak zal hebben te vervullen. Juist in dezen zorgvollen tijd hebben wij dicht naast elkander te staan, nauw verbonden door het gemeenschappelijk geloof en den organisatorischen band van ons Verbond. Wij roepen daarom al onze vrienden in het land op, om den propaganda-arbeid voort te zetten. Ook in deze zomermaanden! Zal ons volk de moeiten van het heden te boven komen, dan is noodig geestelijke kracht, eendrachtig samengaan en gestadig, moeizaam werken. Daarin wil de christelijke vakbeweging haar aandeel leveren. Vanuit het christelijk beginsel willen wij mede-arbeiden aan een hoopvoller toekomst, aan geestelijke, zedelijke en sociale verheffing van heel ons volk en in het bijzonder van de sociaal-zwakkeren. Geen klassenstrijd, maar samenwerken in de bedrijfsgemeenschap. Dat is het ideaal der christelijke vakbeweging geweest. Dat is het nog. En dat zal het blijven ook in de toekomst. Met meer kracht nog dan voorheen roepen wij onze vrienden in het land op, voor dit ideaal te strijden.

Te strijden met inspanning van al hun kracht. Zoo alleen kunnen wij de toekomst onbezorgd tegemoet gaan. God make ons allen daarin getrouw. STAPELKAMP.

ARBEIDSBEMIDDELING, BEROEPSKEUZE EN PSYCHOTECHNIEK

De Vereeniging van Nederlandsche Arbeidsbeurzen heeft aan een viertal[1]) personen verzocht prae-advies uit te brengen over de volgende vier vragen:

1e. Op welke wijze kan worden bereikt, dat de organen der openbare arbeidsbemiddeling — in ruimer mate dan thans het geval is — beschikken over een behoorlijke documentatie betreffende de bij die organen ingeschreven werkzoekenden?

2e. Indien daarbij een nauwe samenwerking met de organen tot voorlichting bij beroepskeuze van beteekenis is, hoe moet die samenwerking zijn, en op welke wijze kan worden bereikt, dat alle organen der arbeidsbemiddeling op doelmatige wijze van de gegevens der voorlichting bij beroepskeuze kunnen gebruik maken?

3e. Is het raadzaam om, waar geen afdoende voorlichting bij beroepskeuze bestaat, de plaatselijke organen van de openbare arbeidsbemiddeling daarmede te belasten?

4e. Indien voorts nauwe samenwerking met organen voor psychotechnisch onderzoek van beteekenis is, op welke wijze kan dan die samenwerking worden verkregen, zoodanig dat alle organen der arbeidsbemiddeling van dit middel desnoodig gebruik kunnen maken?

Over dit belangrijke vraagstuk werd reeds lang in allerlei kring, waar men met deze problemen worstelde, van gedachten gewisseld. En het eert de Vereeniging van Ned. Arbeidsbeurzen, dat zij dit vraagstuk op deze wijze in openbare behandeling gaf. Daarmede tevens erkennende, dat het werk der arbeidsbemiddeling nog verre van volmaakt was en voor verbetering vatbaar. En de beantwoording werd verzocht (naast een directeur van een arbeidsbeurs) aan iemand uit werkgevers- en -nemerskring, terwijl de hoofdcontroleur van de jeugdwerkloozenzorg het vraagstuk bezag uit den gezichtshoek van de jeugdadministratie, zooals die door minister Van den Tempel werd gezet in het raam der arbeidsbemiddeling voor de jeugd.

Wij willen ons ditmaal bezighouden met het prae-advies van den redacteur van dit blad en enkele hoofdgedachten uit zijn advies onder de aandacht van de lezers brengen.

* * *

Het gaat dus eerst om de belangrijke vraag: „Hoe komt de arbeidsbeurs aan een behoorlijk overzicht van bekwaamheid, vakkennis en geschiktheid van werkzoekenden?" Voor hen, die dit vraagstuk uitvoeriger willen bezien, verwijs ik naar het tijdschrift, waarin zij in het advies van den heer Van Delft b.v. nauwkeurig kunnen kennis nemen van hetgeen de arbeidsbeurs nu reeds weet omtrent werkzoekenden en hoe de documentatie moet worden verbeterd.

Fuykschot constateert, mede aan de hand van het rapport der commissie ingesteld door de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel: 1e. dat een groot aantal patroons nog niet gebruik maakt van de arbeidsbemiddeling; 2e. dat de meerderheid der patroons wel de hulp van de arbeidsbemiddeling inroept en dit doet voor de plaatsing van ongeschoolde arbeiders; 3e. vele arbeidsbeurzen zijn niet, of onvoldoende in staat om de individueele capaciteiten der ingeschrevenen te beoordeelen, o.m. omdat zij moeten afgaan op de gegevens der ingeschrevenen, waarvan een deel gerubriceerd staan in een vak, waarin zij feitelijk niet meer thuis behooren; 4e. verschillende arbeidsbeurzen kunnen, bij gebrek aan bekwame vakbemiddelaars, de vakbekwaamheid van de ingeschrevenen niet voldoende beoordeelen en zijn niet vertrouwd met de eischen, die in het vak worden gesteld.

Hier zitten we, aldus de prae-adviseur, in het hart van de kwestie. 't Gaat nl. om een juiste benaming van het werk, waarvoor een arbeider staat ingeschreven en om de beoordeeling van de mate, waarin deze arbeider geschikt is voor het werk, waarvoor hij staat ingeschreven of zich aanmeldt. En wij voegen daaraan nog toe een derde: nl. de eigenaardige behoefte, die het bedrijf in het algemeen en elke onderneming afzonderlijk heeft in verband met de specialisatie in het bedrijfsleven.

De prae-adviseur schrijft de grondoorzaak van het euvel toe aan te weinig contact met het bedrijfsleven. Over de wijze waarop de gegevens van de arbeiders verkregen moeten worden, verwijst hij naar de bemiddeling, die door onzen N.C.G.B. in 't grafisch bedrijf wordt verleend. Ook te weinig contact met de werkgeversorganisaties leidt tot het geschetste euvel. Door contact zoeken met de afdeelingen der vakorganisaties van arbeiders zou zeker goed bruikbaar materiaal worden verkregen, omdat, naar de juiste aanhaling uit het boek „De ontwikkeling der arbeidsbemiddeling in Nederland", de leiders der vakorganisaties een menigmaal door omvangrijkheid verbazingwekkende bekendheid met hun leden en met de omstandigheden van hun arbeid, bezitten. En wij voegen hieraan toe, dat die bekendheid in de jaren, dat zij beheerders van de werkloozenkassen zijn, belangrijk is gestegen. Verwaarloozing van het contact met de vakorganisatie heeft het euvel vergroot.

Een o.i. belangrijke oorzaak van het geschetste euvel is onder meer, dat de arbeidsbemiddeling territoriaal moet werken en het vrijwel onmogelijk is volledige gegevens te bezitten over alle beroepen en bedrijven, die in dit territoir worden beoefend. Indien de arbeidsbemiddeling bedrijfsgewijze zou kunnen worden georganiseerd, dan zouden vakbemiddelaars veel grooter kennis van zaken hebben en zich kunnen specialiseeren. Aan dezen vorm van bemiddeling zijn echter ook weer heel wat bezwaren verbonden.

* * *

Tot zoover het antwoord over de eerste vraag. Nu de tweede, nl. de samenwerking met de organen tot voorlichting bij beroepskeuze, de wijze van samenwerken en het nuttige gebruik der verkregen gegevens.

De beroepskeuze heeft zich in ons land niet zoo ontwikkeld als o.i. wel gewenscht ware geweest. De prae-adviseur geeft in dit verband enkele gegevens uit een onderzoek door de Centrale voor Werkloozenzorg ingesteld, naar de beroepsgeschiktheid van meerdere jeugdige werkloozen. Uit dit onderzoek blijkt opnieuw, dat er, naar menschelijke wijze van zien, indien meerderen een goed advies over hun aanleg en geschiktheid hadden kunnen krijgen en dit ook hadden kunnen opvolgen, minder mislukte levens zouden zijn geweest. Daarom wordt het tijd, aldus Fuykschot, dat aan de arbeidsbemiddeling een passend onderzoek en een passende voorlichting bij de beroepskeuze voorafgaat.

De wijze, waarop dit uitvoerbaar is, zoowel ten aanzien van de beroepskeuze als van de psychotechniek, willen we in een volgend artikel uiteenzetten.

J. SCHIPPER.

---

1) Prae-adviseurs waren: de heeren A. J. N. C. van Delft, F. P. Fuykschot, N. H. de Graaf en De Kanter. De adviezen der drie eerstgenoemden zijn opgenomen in het *Tijdschrift van den Ned. Werkloosheidsraad* (Mei 1940). De jaarvergadering van de betreffende organisatie kon in Juni niet doorgaan.

ARBEID IN DUITSCHLAND

Openbare kennisgeving.

De Secretaris-Generaal, waarnemend hoofd van het Departement van Sociale Zaken, maakt bekend, dat alle middelen zullen worden aangewend teneinde de werkloosheid op te heffen. De Rijkscommissaris voor het bezette gebied heeft hierbij zijn krachtdadigen steun toegezegd. Voor arbeiders, die in Nederland geen geschikten arbeid kunnen vinden, zal de gelegenheid tot arbeid in Duitschland worden opengesteld. Het gaan werken in het Duitsche Rijk, waar sinds vele jaren duizenden Nederlandsche arbeiders werk en een goed bestaan hebben gevonden, zal krachtig bevorderd worden.

De Nederlandsche arbeiders zullen gelijke loonen verdienen als de Duitsche.

Het overmaken van loonoverschotten zal voortaan aan geen beperkingen zijn gebonden, zoodat de arbeiders al hetgeen zij van hun loon overhouden naar Nederland kunnen zenden. Het overmaken der loonen zal op snelle wijze plaats hebben. Aan gezinshoofden en kostwinners, die in zorg zijn, en die werk in Duitschland aanvaarden, zal gedurende veertien dagen na het aanvaarden van het werk, steun worden doorbetaald. Ditzelfde geldt voor arbeiders, die bij werkverschaffingen werkzaam waren.

De arbeiders zullen in de gelegenheid worden gesteld periodiek met verlof naar huis te gaan. Gehuwden zullen ten minste éénmaal per drie maanden, ongehuwden ten minste tweemaal per jaar met vacantie kunnen gaan.

De sociale positie der Nederlandsche arbeiders in Duitschland zal overigens gelijk zijn aan die der Duitsche arbeiders, d.w.z. de Nederlandsche arbeider zal op gelijken voet worden behandeld als zijn Duitschen collega.

De arbeids- en loonvoorwaarden zullen nader worden bekend gemaakt.

Den werkloozen arbeiders wordt aangeraden zich voor het verkrijgen van werk in Duitschland op te geven bij de arbeidsbeurzen.

Gevraagd worden in de eerste plaats landarbeiders, in het bijzonder melkers, paardenknechten en knechten voor allerhande werk (ook families), mijnwerkers, bouwvakarbeiders, metaalarbeiders, havenarbeiders, grondwerkers en ongeschoolde arbeiders voor fabrieken, werkplaatsen, publieke werken, enz.

Ook andere categorieën van werkzoekenden kunnen zich opgeven.

De arbeidsbeurzen zullen spoedig in staat zijn verdere bijzonderheden over deze werkgelegenheid mede te deelen.

De Secretaris-Generaal,
wnd. hoofd van het Departement van
Sociale Zaken,
A. L. SCHOLTENS.

's-Gravenhage, 21 Juni 1940.

EEN MOEILIJKE, MAAR WAARDEVOLLE ENQUETE

Het Nationale Verbond „De Jonge Werkman" en het Centraal Verband der St. Jozefs Gezellen-Vereeniging in Nederland hebben een onderzoek ingesteld naar de positie van den jongen roomsch-katholieken arbeider in ons land. Het rapport, dat ons werd toegezonden en naar aanleiding waarvan wij dit artikel schrijven, toont opnieuw aan hoe moeilijk het houden van een enquête is, maar geeft anderzijds ook voldoening als het verkregen materiaal verwerkt is en daarmede een bijdrage geleverd werd ter verkrijging van een inzicht in de positie van een belangrijk deel van ons Nederlandsche volk.

Met groote belangstelling en waardeering namen wij kennis van het rapport, dat waardevolle gegevens bevat omtrent een groot aantal roomsch-katholieke arbeidersjongens.

Welke gegevens werden door de enquête verzameld van jonge katholieke arbeiders van 14—25 jaar? Het ging om de vragen van het beroep dat uitgeoefend werd, het lidmaatschap van de jeugd- en vakorganisatie, het verdiende loon en de toekomst dezer jeugdigen in het beroepsleven, speciaal de huwelijksmogelijkheden in verband met het verdiende loon, het genot van vacantie met behoud van loon, den duur van eventueele werkloosheid en de daarmede in verband staande deelname aan het zoogenaamde cultureele werkloozenwerk vanwege de overheid en de organisaties ingesteld.

Het is uiteraard in een periodiek als *De Gids* niet mogelijk op het breed gemotiveerde rapport van 22 pagina's uitvoerig in te gaan. Wij volstaan daarom met de voornaamste gegevens en de belangrijkste conclusies te vermelden.

De onderzoekers namen aan de hand van de volkstelling 1930 aan, dat er ongeveer één millioen jongens en meisjes tot de groep der werkenden kon worden gerekend. Van dit millioen waren 61 pct. jongens en 39 pct. meisjes. Van de bevolking in ons land was 36 pct. katholiek, zoodat het aantal jonge arbeiders uit deze richting in ons volksleven pl.m. 320.000 zou bedragen. Er werden 124.700 vragenlijsten uitgezet, terwijl er 26.651 bruikbare antwoorden binnenkwamen. Een vijfde kwam dus als bruikbaar materiaal terug, waardoor gegevens werden verkregen van ruim 12 pct. roomsch-katholieke arbeidersjongens. Gezien in het licht van andere enquêtes (het C.N.V. organiseerde in samenwerking met de groote christelijke bonden voor de mannelijke jeugd in 1939 een soortgelijke enquête), mag dit resultaat alleszins bevredigend geacht worden. Betreurenswaard is, dat een belangrijk percentage van de leden der „Jonge Werkman" en de St. Jozef-gezellen in gebreke bleef om de vragenlijst in te vullen.

Uit de ingekomen formulieren bleek, dat 81 pct. werkte en 19 pct. werkloos was. Dit cijfer correspondeert wel met de onderzoekingen, die indertijd door het Departement van Sociale Zaken naar den omvang der jeugdwerkloosheid werden ingesteld. Over den duur der werkloosheid vermeld het rapport niets, hetgeen betreurd moet worden, omdat daaruit eerst recht de beteekenis der werkloosheid kan worden afgemeten.

Van de 26.651 personen waren er 12.964 ge- en 13.687 ongeorganiseerd in stands- of vakorganisatie, of percentelijk uitgedrukt resp. 49 en 51 pct. Van de vakorganisatie (het R.K.W.) waren er 7392 lid. Dat is geen ongunstig cijfer, hoewel we begrijpen, dat de enquêteurs het gaarne nog wat beter hadden gewild. Uit het reeds eerder vermelde onderzoek van ons verbond met de twee groote jeugdbonden moest worden geconcludeerd, dat toen ongeveer 80 pct. van de leden der jeugdorganisaties, die in loondienst waren, zich nog niet bij een of andere christelijke vakorganisatie had aangesloten. Met betrekking tot het lidmaatschap der vakorganisatie merkt het rapport op, dat de contributies vaak te hoog zijn in verband met de lage loonen, die de jongens verdienen.

Van de 26028[1]) personen, die door deze enquête werden bereikt, waren er 17213 beneden den leeftijd van 20 jaar en 8815 van 20—25 jaar.

Het euvel, dat de werkloosheid toeneemt naarmate de jongeren een hoogeren leeftijd bereiken, werd ook nu weer vastgesteld. Het doorsneecijfer der werkloosheid voor allen was 19 pct., voor de leeftijden van 21—25 jaar was het resp. 23, 21, 23, 25, 32 pct. In dit euvel komt een ander belangrijk vraagstuk om den hoek kijken, nl. dat van het loon en de vakbekwaamheid.

Opmerkelijk is, dat de georganiseerden, die aan de enquête medewerkten, vrij belangrijk betere loonen verdienden dan de ongeorganiseerden in de vakbeweging. Hier zal wel de wisselwerking zijn, dat de beter beloonden gemakkelijker lid van de vakorganisatie werden dan de lager bezoldigden, terwijl uit de enquête niet blijkt (behoudens een uitzondering voor de mijnindustrie) hoe de verhouding onder de onderzochte personen was met betrekking tot de vak- en niet-vakarbeiders. De ervaring leert, dat de vakarbeiders gemakkelijker te bewegen zijn tot het lidmaatschap der vakorganisatie, dan de jongens die geen vak hebben geleerd en van het eene naar het andere beroep overgaan en dan ook niet weten van welke vakorganisatie zij lid behooren te worden.

In een drietal diocees, nl. Den Bosch, Breda en Roermond, werd ook nog nagegaan hoe de loonen waren voor de groepen van 24 en 25 jaar met betrekking tot de vraag of daarvan een gezin gesticht kon worden. Van de 314 jonge mannen van 24 jaar in het diocees Den Bosch hadden er slechts 4 een loon van *f* 25.— of meer. Voor de 25-jarigen waren deze cijfers resp. 164 en 14. In Breda was de toestand nog ongunstiger. In Roermond echter, doch ten gevolge van het mijnbedrijf, was de situatie belangrijk beter. De gemiddelde loonen van 20983[2]) jongeren (nl. 10528 georganiseerden en 10725 ongeorganiseerden) en de verhouding van de wel en niet vereenigden is als volgt: :

Leeftijd	Gemiddeld loon per week		
	Georganiseerd	Ongeorganiseerd	Verschil
17 jaar	6.29	5.47	0.82
18 jaar	8.55	7.31	1.24
19 jaar	10.03	8.61	1.42
20 jaar	11.92	10.24	1.68
21 jaar	13.62	11.44	2.18
22 jaar	14.87	12.56	2.31
23 jaar	15.94	13.74	2.20
24 jaar	17.48	14.57	2.91
25 jaar	17.91	15.44	2.47

Het overzicht betreffende het genieten van vacantie toont aan, dat er nog een groot aantal jongeren, dat geen vacantie heeft. De cijfers zijn niet geheel uitgewerkt in het rapport, zoodat een totaal-overzicht over het geheele land ontbreekt. De ontworpen wet in zake de vacantie zou goed werk gedaan hebben voor de jongeren in het bedrijfsleven.

Met betrekking tot de jeugdwerkloosheid vermeldt het rapport hoe groot het aantal der werkloozen is, dat eenigen steun geniet. Dit aantal blijkt klein te zijn. De deelneming aan eenigen vorm van jeugdwerkloozenzorg is *vrij gunstig*. Vooral bij de georganiseerden is die belangrijk beter dan bij de ongeorganiseerden. De plaatselijke cursussen maken in dit opzicht een goede beurt.

Aan deze enquête worden eenige conclusies verbonden, o.m. met betrekking tot de vakorganisatie, de loonen, de vacantie en de werkloozen.

Ten aanzien van het lidmaatschap der vakorganisatie wordt o.m. gevraagd aan de directeuren van de „Jonge Werkman" en de presidenten van de St. Jozefs Gezellen-Vereeniging noodzakelijke medewerking te verzoeken om dit euvel te bestrijden. Voorts den leiders der jeugdbeweging beneden 17 jaar op dit tekort de aandacht te vestigen. Aan de vakbonden wordt gevraagd de contributie voor de jongere leden zoo gering mogelijk te doen zijn en, waar zulks gewenscht is, die te verlagen.

Met betrekking tot de loonen is de voornaamste vraag aan de vakorganisaties, bijzondere aandacht te willen schenken aan de jeugdloonen, de vakopleiding en de getalsverhouding in de bedrijven.

In zake de bestrijding der jeugdwerkloosheid worden de bekende verlangens uitgesproken.

Het rapport heeft, ook na de aardbeving van 10 Mei jl., voor het sociale leven beteekenis. De jeugd kan zich nu nog in vrijheid organiseeren in de vakorganisatie. Het vraagstuk van de loonen is er heel wat moeilijker op geworden, maar het overleg over de arbeidsvoorwaarden werd sterker. De jeugdwerkloosheid vertoont thans weer een ander aspect.

't Was goed op deze dingen de aandacht te vestigen. Ook al is er veel goeds in Nederland op te merken, er zijn ook nog meer euvelen in het sociale leven te bestrijden.

J. SCHIPPER.

---

[1]) Eigenlijk waren het er 26651, maar dit cijfer werd bij deze gegevens niet bereikt, omdat 623 personen die niet opgaven.

[2]) Niet alle jeugdigen zonden betrouwbare cijfers omtrent de loonen in; zoodat deze gegevens slechts vermeld worden van het aantal hierboven genoemd.

DE COÖPERATIEVE BEWEGING

Dezer dagen werd te Utrecht de jaarvergadering van den Christelijken Bond van Verbruikscoöperaties gehouden.

Van de hand van den secretaris, den heer W. de Jong, verscheen een verslag over het jaar 1939, waarin de omvang en de ontwikkeling van den bond en zijn aangesloten coöperaties wordt besproken.

In de inleiding tot dit verslag zegt de secretaris:

„Het jaar 1939 was voor onzen bond een jaar van gestagen arbeid ten dienste van onze christelijke verbruikscoöperaties in het bijzonder en mede ter bevordering van de belangen van onze geheele Nederlandsche coöperatieve beweging.

Op goede wijze werd samengewerkt met de vertegenwoordigers van de Handelskamer en de andere landelijke coöperatieve bonden.

De bijzondere omstandigheden, waarvoor met name het bedrijfs- en zakenleven in ons land werden geplaatst, vereischten telkens weer een krachtige verdediging van de speciale belangen der coöperatieve bedrijven en de coöperatieve verbruiksvereenigingen.

De onderlinge verhoudingen in onzen bond lieten niets te wenschen over: er was een prettig medeleven, waarin de onderlinge verbondenheid als belijders van een zelfde levensbeginsel zich sterk deed gevoelen."

Een elftal coöperaties in ons land is bij den bond aangesloten. Dat is niet veel. Toch bedraagt de omzet van de gezamenlijke coöperaties ten naastenbij nog een millioen gulden. Aangesloten zijn coöperaties in Assen, Elst (O.B.), Enschede, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, Hilversum, Meppel, Pernis, Steenwijk en Utrecht.

Men zal moeten toestemmen, dat hieruit blijkt, dat de coöperatieve gedachte onder onze christen-arbeiders nog weinig ingang heeft gevonden. Wordt de behoefte aan coöperatie, dat is aan een gezamenlijk deelnemen aan een goede en zoo goedkoop mogelijke distributie, zoo weinig gevoeld?

Het verslag vermeldt, dat door den arbeid van de coöperatie de broodprijs in het belang van den verbruiker is beïnvloed. Dat is een belangrijke post op de rekening van de coöperatie. Want het brood vormt een voornaam deel van de arbeidersvoeding.

De bond is aangesloten bij de Handelskamer, het coöperatieve centrum in ons land en heeft zoo mede invloed op den gang van zaken in de coöperatieve beweging.

Zijn beteekenis echter ontleent de bond allereerst aan den kring van coöperatoren, dien hij omvat. Hieraan ontbreekt nog veel. Voor de propaganda van den bond is er dus nog heel wat te doen. De coöperatieve idee kan onder de christen-arbeiders in ons land nog heel wat terrein winnen.

Moge het den bond gegeven zijn, daarin stijgende resultaten te bereiken.

VEILIGHEIDSPLATEN

De secretaris van de Platen-Commissie zendt ons een vijftal platen toe, die op uitnemende en sprekende wijze uitbeelden hoe gemakkelijk een bedrijfsongeval met ernstige gevolgen zich kan voordoen, wanneer niet de noodige voorzorgsmaatregelen zijn getroffen.

Wij nemen hier de toelichting over, die de platen-commissie ons zendt. Wanneer deze platen beschikbaar gesteld konden worden om op te hangen in de lokaliteiten, waar dagelijks of althans regelmatig vele arbeiders bijeenkomen, zooals in vergaderlokalen en stempelgelegenheden, dan zou dit zeer zijn toe te juichen. De uitwerking van deze platen zou daardoor zeer aan beteekenis winnen.

Hier volgt nu de toelichting:

Plaat no. 100: Iedere verstandige lasscher gebruikt een veiligheidsbril.

Bij het autogene lasschen, het verbinden van metalen voorwerpen, zonder dat daarbij mechanische druk wordt toegepast, kunnen verschillende soorten van ongevallen voorkomen, zooals het in aanraking komen met de laschvlam, met als gevolg brandwonden, het vallen van een gloeiend stukje metaal op handen of voeten.

De ongevallen, waartegen de veiligheidsplaat no. 100 waarschuwt, zijn de oogletsels, die kunnen optreden, wanneer het laschwerk met onbeschermde oogen wordt verricht. Het Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938 schrijft in art. 184 *a* en *c* voor, dat bij autogeen lasschen en snijden, waarbij de arbeiders blootstaan aan de schadelijke werking van de bij dit werk optredende straling en het spattende metaal, hun doelmatige beschuttingsmiddelen voor de oogen moeten worden beschikbaar gesteld, terwijl er voor moet worden zorg gedragen, dat deze beschuttingsmiddelen door de arbeiders worden gebruikt.

Het middel om de oogen te beschermen ook tegen de voor ons oog onzichtbare schadelijke stralen, optredende bij het lasschen, is de veiligheidsbril met gekleurde glazen, bij voorkeur met grijsgroene tot geelgroene kleuren, ofschoon de kleur der laschglazen geen groote rol speelt. De tint (donkerte) is van belang ter bescherming tegen het felle zichtbare licht, terwijl er geheel heldere glazen zijn, die de onzichtbare ultra violette stralen geheel absorbeeren. Er zijn verschillende soorten van veiligheidsbrillen in den handel, zooals de gewone aluminium bril met zijstukken, voorzien van afgeschermde ventilatie-openingen, de opklapbril, de voorzetbril, die met haakjes aan een gewonen bril kan worden gehangen en de Zwitsersche bril met bakeliet montuur, ventilatiespleten, waarbij de glazen snel verwisselbaar zijn door middel van een veerenden roestvrij stalen beugel.

De veiligheidsplaat no. 100, een herdruk van de thans uitverkochte plaat no. 50, geeft een suggestieve afbeelding van het autogeen lasschen. De helverlichte figuur met den veiligheidsbril hanteert laschbrander en laschstaafje. Op den voorgrond de laschplaats met de rondspattende vonken en gloeiende metaaldeeltjes; op den achtergrond de acetyleen-dissous- en de zuurstofflesch.

Plaat no. 101: Afleiden leidt tot ongevallen.

Het is noodzakelijk, dat de arbeider steeds zijn volle aandacht bij zijn werk heeft; niet alleen dat hij op deze wijze snel en goed werk kan leveren, doch tevens omdat dan de kans op ongevallen wordt verkleind. Het is een bekend verschijnsel, dat bij arbeiders, die door huiselijke omstandigheden of andere zorgen niet hun volle aandacht aan het werk kunnen besteden, het ongevallengevaar toeneemt. Deze meerdere kans op ongevallen treedt ook op, wanneer de arbeider zich door

zijn onmiddellijke omgeving van zijn werk laat afleiden. Het is verkeerd om een arbeider, die werkzaam is aan een machine — waarbij de volle aandacht wordt vereischt — af te leiden, door hem iets mede te deelen, hem aan te roepen, enz. Evenzoo is het verkeerd, dat de arbeider, terwijl hij bezig is met zijn werk, geïnteresseerd naar zijn medearbeiders kijkt of deelneemt aan hun discours.

De veiligheidsplaat no. 101 geeft een voorstelling van het gevolg van het afleiden door een mede-arbeider. De getroffene was bezig met het boren van een gat in een plaatje met behulp van een boormachine. Hoewel het nuttig is om kleinere werkstukken op de boortafel, die daartoe voorzien is van spangroeven, vast te zetten met een paar strippen, kan toch niet in alle gevallen een dergelijke maatregel worden genomen. Het is dan echter noodzakelijk, dat de arbeider het plaatje stevig vasthoudt, opdat het niet met de boor zal meedraaien en zijn handen verwondt. Bij het afleiden verslapt zijn aandacht, hetgeen onder deze omstandigheden dikwijls de eigenlijke oorzaak van een ongeval is.

(Wordt vervolgd.)

WAT MEN DIENT TE WETEN

I. Arbeiders, die tengevolge van inkrimping van den werktijd, minder aan loon ontvangen, dan zij als kostwinner of kostganger krachtens de steunregeling zouden kunnen ontvangen, kunnen aanvulling van het loon tot maximum 20 pct. boven het steunbedrag (geldend bij geheele werkloosheid) ontvangen.

De werkelijke inkomsten, vermeerderd met het bedrag der tegemoetkoming mogen echter nimmer meer bedragen dan het loon, dat werd verdiend, voordat wijziging in het aantal wekelijksche werkuren werd aangebracht.

II. Het is verboden:

a. het werk in een onderneming tijdelijk of voor goed stop te zetten;

b. den werktijd in de onderneming tot minder dan 36 uur in de week in te korten;

c. werknemers te ontslaan, tenzij artikel 1639*p* van het Burgerlijk Wetboek toepasselijk is. De na 9 Mei 1940 gegeven ontslagen moeten terstond weer worden ingetrokken, tenzij deze door den Directeur-Generaal van den Arbeid goedgekeurd zijn.

III. Aan de gezinnen van sinds 10 Mei en volgende dagen overleden of vermiste militairen mocht, volgens bepaling van den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, de *kostwinnersvergoeding* na 18 Mei jl. voorloopig gedurende zes weken worden doorbetaald.

Volgens beschikking dd. 19 Juni 1940, sectie Id, no. 387 A — II, is deze termijn *met 6 weken verlengd* en loopt dus tot 10 Augustus a.s.

IV. Met ingang van Maandag 24 Juni is de *distributie van vleesch in blik* aan ondersteunde of te werk gestelde werkloozen geheel stopgezet.

Officieel

KORT VERSLAG
vergadering Algemeen Bestuur op Dinsdag 18 Juni 1940.

De voorzitter wijdde eenige gevoelvolle woorden aan de gesneuvelde leden onzer aangesloten organisaties en deed over den huidigen toestand diverse mededeelingen.

In gevolge de beslissing van de vorige algemeene vergadering verleent het Algemeen Bestuur aan het D.B. machtiging aan het bestaande Pensioenfonds den stichtingsvorm te geven.

Uitvoerig wordt gesproken over het verlies dat de Bond van Houtbewerkers, Meubelmakers, enz., heeft geleden en met algemeene instemming wordt besloten, dat de bonden gezamenlijk financieelen steun zullen verleenen, om de moeilijkheden te overwinnen.

Vervolgens wordt over den propagandaarbeid in den komenden winter gesproken. De richtlijnen zullen nader worden vastgesteld.

Verscheidene mededeelingen worden nog gedaan, die eenige bespreking uitlokken, waarna de vergadering wordt gesloten.

F. P. FUYKSCHOT, *secr.*

HET C.N.V.-VACANTIE-OORD TE PUTTEN
is van 1 Juli af opengesteld voor vacantielogeergasten.

Er is nog voldoende logiesruimte voor nieuwe gasten beschikbaar.

Men richte zijn aanvragen (eventueel ook voor een langere periode dan één week), rechtstreeks tot den penningmeester van het C.N.V., Stadhouderslaan 43-45, Utrecht.

Toewijzing volgt, zoo mogelijk voor *alle aanvragers, niet alleen voor Juli,* doch ook voor *Augustus,* binnen een week na inkomst der aanvrage.

De logiesprijzen blijven *met uitzondering van het speciale September-tarief,* gehandhaafd:

a. voor leden van bij het „Fonds V.O." aangesloten organisaties en hunne echtgenooten en kinderen (voor zoover deze laatsten niet georganiseerd kunnen zijn) *f* 1.50 per dag en per persoon;

b. voor leden van niet bij het „Fonds V.O." aangesloten organisaties (Diamantbewerkers, Mijnwerkers en Postpersoneel) en voor alle andere personen *f* 2.— per dag en per persoon; kinderen beneden 12 jaar halve prijs;

W. DE JONG, *beheerder V.O.*

„DRAAGT ELKANDERS LASTEN".
Overzicht hulpverleeningen in de maand Mei 1940.

In de maand Mei werden voor geheele of gedeeltelijke rekening van „D.E.L." ter verpleging opgenomen in de na te noemen inrichtingen:

Sanatoria, enz.

Kind van lid Bouwarbeiders, Amsterdam. San. „Sonnevanck".
Kind van lid Bouwarbeiders, Dedemsvaart. San. „Appelscha".
Lid van Fabrieks- en Transportarbeiders, Arnhem. San. „Zonnegloren".
Echtgenoote van lid Fabr.- en Transportarbeiders, Rotterdam. San. „Zonnegloren".
Kind van lid Fabr.- en Transportarbeiders, Zwijndrecht. Zeehospitium.
Zoon van lid Kantoor- en Handelsbedienden, Amsterdam. San. „Sonnevanck".
4 kinderen van lid Landarbeiders, Beilen. San. „Appelscha".
Kind van lid Landarbeiders, Hardenberg. San. „Sonnevanck".
Lid van Landarbeiders, Nijkerk. San. „Sonnevanck".
Lid van Pers. in Publ. Dienst, Zutphen. San. „Almen".
Lid van Sigarenmakers, Kampen. San. „Sonnevanck".

Rusthuis.

Kind van lid Bouwarbeiders, Leeuwarden. „Moria" te Nunspeet.

Andere vormen van hulp.
Extra-voeding.

Kind van lid Bouwarbeiders, Leeuwarden.
Kind van lid Fabr.- en Transportarbeiders, 's-Gravenzande.
Echtgenoote van lid Fabr.- en Transportarbeiders, Vianen.
Echtgen. van lid Landarbeiders, Wierum.
Lid van Metaalbewerkers, Leeuwarden.
Echtgenoote van lid Pers. in Publ. Dienst, Amsterdam.
Lid van „Unitas", Genemuiden.

Huishoudelijke hulp.

Echtgenoote van lid Landarbeiders, Ellewoutsdijk.
Echtgen. van lid Pers. in Publ. Dienst, Leiden.

Diversen.

Zuster van lid Bouwarbeiders, Hoogeveen.
Kind van lid Landarbeiders, Munnekezijl.

„Draagt Elkanders Lasten" is een *hulpfonds,* dat, met inschakeling van een redelijke gezinsbijdrage, zijn deelnemers-*t.b.c.-patiënten,* na een *minimum*-wachttijd van zes maanden, hulp verleent:

bij *sanatoriumverpleging* en bij *verpleging in andere inrichtingen van herstel* tot pl.m. 50 pct. van de verpleegkosten;

bij, door het consultatie-bureau, in verband met tuberculosebestrijding, geadviseerde *andere vormen van hulp,* als: extra-voeding, hulp in de huishouding, enz.

tot bedragen als redelijkerwijze noodig blijken.

„D.E.L." helpt *alleen,* indien het consultatie-bureau daartoe, in verband met t.b.c.-bestrijding, adviseert.

Bloemendagen ten bate van „D.E.L.".

Plaatselijke commissies, correspondenten, besturenbonden, alom wordt thans de actie tot het inzamelen van gelden ten behoeve van de t.b.c.-bestrijding e.d. weder voortgezet. Ook voor „D.E.L." is deze arbeid nú, *meer dan ooit,* noodig!

Richt tot de plaatselijke Nederlandsche autoriteiten uw verzoek om vergunning tot het houden van de voorgenomen „D.E.L."-collecten.

W. DE JONG, *penn.-beh. „D.E.L.".*

Boekbespreking

„Wat ons bedreigt", door ir. H. I. Keus. Uitgave Nijgh & Van Ditmar N.V., Rotterdam.

Dit is een inleiding, gehouden voor de Studievereeniging van de Economische Faculteit te Amsterdam op 1 Februari 1940.

Dat was dus voordat ons land in oorlog kwam. De inhoud draagt daarvan de duidelijke bewijzen. Het is een pleidooi voor grootere bedrijfsvrijheid en minder overheidsbemoeiïng, dan in ons land vóór den oorlog bestond.

Onder de gewijzigde verhoudingen mist het betoog alle actualiteit, hetgeen natuurlijk niet wil zeggen, dat de inhoud niet van beteekenis zou zijn. Er kan weer een tijd komen, waarin het bedrijfsleven meer vrijheid krijgt en de vraagstukken van prijzen en loonen, beschutte en onbeschutte bedrijven, binnenlandsche markt en internationale markt weer op den voorgrond komen. Dan zal dit boekje, niet het minst door zijn vele voetnooten, overgenomen uit de internationale lectuur op dit gebied, weer beteekenis krijgen.

Wellicht, dat de toestanden dan zoo totaal veranderd zullen zijn, dat de gedachten van den schrijver ingang zullen vinden. Voorshands kunnen wij de in hoofdzaak liberale beschouwingen niet bijvallen, al vindt de schrijver ons naast zich, wanneer hij tegen vèrgaand overheidsingrijpen waarschuwend den vinger opheft.

„Beteekenis der Collectieve Arbeidsovereenkomst", door mr. D. S. Jessurun Cardozo. Uitgave Nederlandsche Geneefsche Bond, Amsterdam. ƒ 0.90.

Dit boekje bedoelt in een geschrift van bescheiden omvang op bevattelijke wijze een uiteenzetting te geven van de beteekenis der C.A.O., aldus wordt in een voorwoord gezegd.

Deze bedoeling is uitnemend geslaagd. In het kort wordt over de individueele arbeidsovereenkomst gesproken, daarna over het nut van de collectieve arbeidsovereenkomst. Dan volgt een artikelsgewijze bespreking van de wet op de C.A.O. In enkele bladzijden behandelt de schrijver enkele vragen, die met het berechten van geschillen verband houden, om daarna 23 pagina's te wijden aan de verbindendverklaring en de bedrijfsorganisatie en de ordening door de C.A.O.

Hij toont zich een zeer beslist voorstander van de C.A.O., als een uit het bedrijfsleven opgekomen regeling van arbeidsvoorwaarden en „als een orgaan zoowel van economische als van sociale ordening", een methode die „soepeler en elastischer en bevredigender zal werken, dan een geheel van bovenaf opgelegde regeling".

Behoeft het gezegd, dat dit volkomen ons standpunt is?

Er is reden tot dankbaarheid, dat iemand, die niet uit den christelijk-socialen kring is voortgekomen en schrijft voor een kring, waarin deze beginselen practisch onbekend zijn, de christelijk-sociale gedachte, zij het los van onze beginselen, practisch aanvaardt en propageert als de beste oplossing van de sociale problemen van dezen tijd.

Dat er, mede dank zij het optreden der christelijke vakbeweging, in ons vaderland ook bij „andersdenkenden" in de laatste 25 of 30 jaar zeer veel is veranderd, blijkt uit dit boekje duidelijk voor ieder, die van de geschiedenis der vakbeweging in ons land iets afweet.

Daarom juichen wij de uitgave van dit boekje toe. De inhoud loopt grootendeels parallel met hetgeen Amelink over dit onderwerp schreef in zijn boek „De Sociale Wetgeving".

„De Bijbel op de Openbare School", Rapport van de Commissie in zake Godsdienst, Kerk en Staat, uitgebracht aan het Hoofdbestuur der Christelijk-Historische Unie.

In dit rapport wordt nagegaan, wat de overheid, de kerk en de christelijke pers zouden kunnen doen om te bevorderen, dat aan de leerlingen van de openbare school meer bijbelkennis wordt bijgebracht. De opstellers van het rapport gaan van de zeer juiste veronderstelling uit, dat wij er niet van af zijn, dat een gedeelte van de kinderen des volks, al is dit het grootste gedeelte, de christelijke school bezoeken en daar den Bijbel leeren kennen. Ook voor dat andere deel dragen wij, als christenen, verantwoordelijkheid.

Het rapport verschaft veel materiaal en is daardoor meer studie-object dan leesstof. De prijs is ƒ 0.25.

INHOUD: Beginselen. — Arbeidsfront of vakvereeniging. — Centraal overleg op sociaal gebied. — Versterkt. — Onze kwartaalstaat. — Arbeidsbemiddeling, beroepskeuze en psychotechniek. — Arbeid in Duitschland. — Een moeilijke, maar waardevolle enquette. — De coöperatieve beweging. — Veiligheidsplaten. — Wat men dient te weten. — Officieel: *a.* Kort verslag vergadering Algemeen Bestuur; *b.* Het C.N.V.-vacantie-oord te Putten; *c.* „Draagt Elkanders Lasten". — Boekbespreking: *a.* Wat ons bedreigt; *b.* Beteekenis der Collectieve Arbeidsovereenkomst; *c.* De Bijbel op de Openbare School. — Kwartaalstaat van het C.N.V.

KWARTAALSTAAT VAN HET C.N.V.

Volgnummer	Lijst der organisaties alphabetisch gerangschikt naar de bedrijven	Ledental op 1 Jan.* 1940	Ledental op 1 April* 1940	Aantal afd. en correspondentsch. op 1 April 1940	ADRES Plaats	Secretaris	Straat, no., enz.	Telef. no.
1	Ambtenaren	4572	4701	71	's-Gravenhage	**L. Vermeulen**	Prins Hendrikstraat 18	392449
2	Belastingambtenaren ...	1717	1724	40	's-Gravenhage	**J. Rooseboom**	Hoefkade 1548	333488
3	Bouwarbeiders	16161	16245	369	Utrecht	**J. Veldwijk**	Kr. Nieuwe Gracht 22	14736
4	Diamantbewerkers	13	13	1	Amsterdam (Z.)	**W. C. Koelman Sr.**	Vlietstraat 44 III	—
5	Fabr.- en Transportarb.	18588	18763	276	's-Gravenhage	**H. H. Spoelstra**	Pieter Bothstraat 8	770540
6	Grafische arbeiders	3260	3307	67	Amsterdam (Z.)	**A. S. Boone**	Valeriusplein 30	91134
7	Houtbewerkers	3599	3614	73	's-Gravenhage	**H. v. d. Heijden**	Meidoornstraat 7	391146
8	Kant.- en Handelsbed..	7848	8002	70	Amsterdam (Z.)	**D. W. Ormel**	Joh. Verhulststraat 20	93790
9	Kleermakers	718	753	26	Rotterdam (N.)	**C. Grashoff**	Rodenrijschestraat 22a	40610
10	Landarbeiders	25036	25220	750	Utrecht	**H. Oudekerk Hz.**	Mauritsstraat 47	14203
11	Metaalbewerkers	12437	12620	125	Leiden	**J. B. H. Grotenhuis**	De Laat de Kanterstraat 4	21719
12	Mijnwerkers	448	458	13	Heerlen	**B. Bomhoff**	Burg. Ch. de Hessellepl. 26	4412
13	Pers. in Publ. Dienst ..	5641	5753	163	Rotterdam (C.)	**P. Kapinga**	Heemraadssingel 163	33566
14	Politieambtenaren	1899	1916	55	Amsterdam (Z.)	**A. H. v. d. Veen**	Van Breestraat 50	23888
15	Postpersoneel	2359	2466	79	's-Gravenhage	**P. A. ten Haaf**	Adriaan Pauwstraat 5	557618
16	Sigarenmakers	1270	1303	29	Kampen	**J. Pot**	Boven Nieuwstraat 26—28	200
17	Spoor- en Tramw.pers.	4536	4528	146	Utrecht	**J. Eijkelboom**	Kr. Nieuwe Gracht 39	14773
18	Technici	782	812	23	Utrecht	**G. van Hoven**	Frederik Hendrikstraat 23	20087
19	Textielarbeiders	5155	5155	57	Utrecht	**J. Wind**	F. C. Dondersstr. 63bis	12754
20	Verzekeringsagenten ...	147	147**)	8	Rotterdam (N.)	**J. K. Rietdijk**	Heer Kerstantstraat 98	43242
21	Voed.- en Genotm.arb.	3360	3381	81	Rotterdam (W.)	**J. van Soelen**	Mathenesserlaan 474	31285
22	Werkmeesters	798	861	71	Utrecht	**G. J. van Riet**	Kr. Nieuwe Gracht 50	16647
	C.N.V.	120344	121742	2593	Utrecht	**H. Amelink**, **J. Schipper**, **F. P. Fuykschot**	Stadhouderslaan 43—45	12443

*) Adspirantleden inbegrepen. **) Cijfer per 1 Januari 1940.